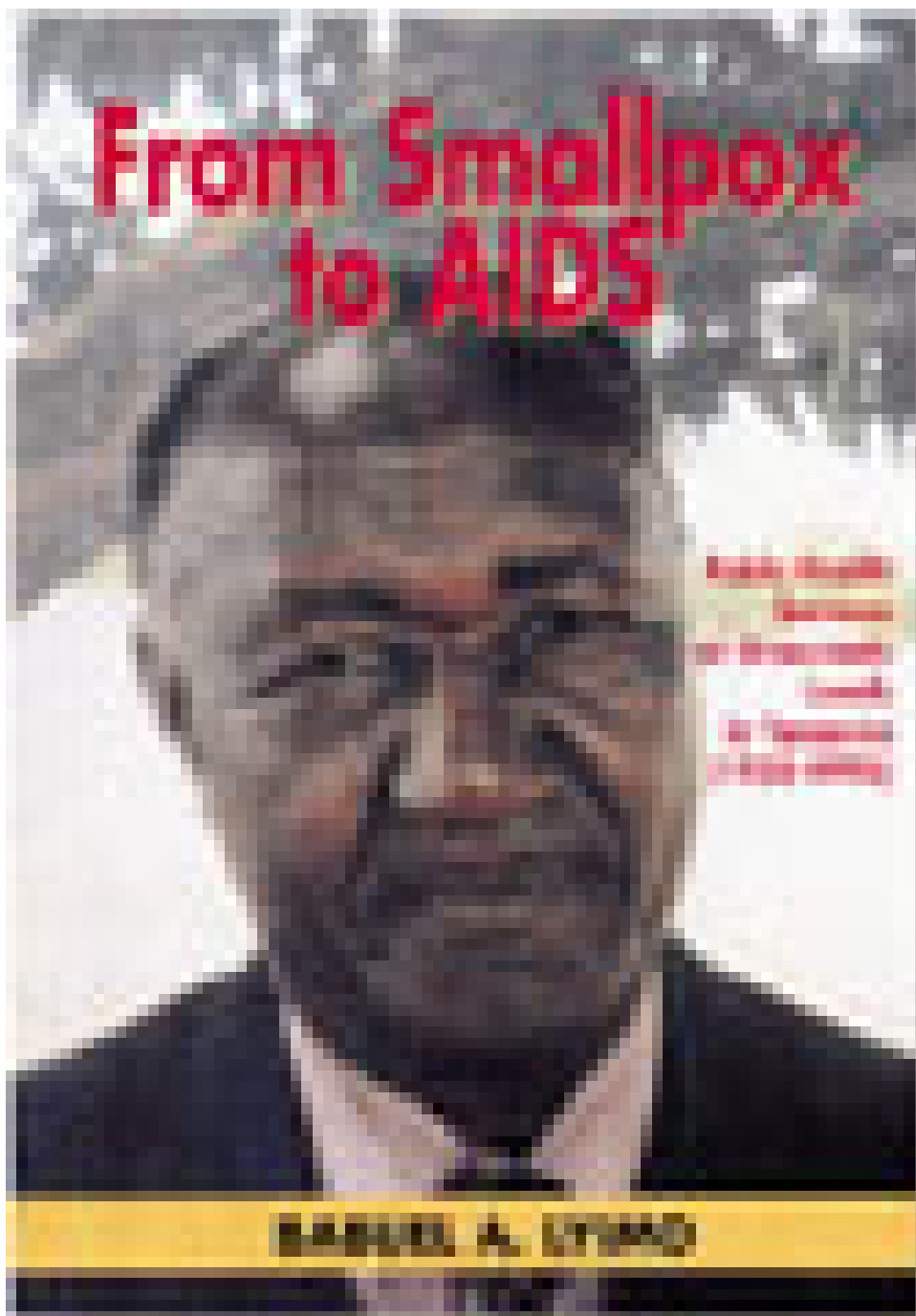

Fra grasrotmedisin i Tanzania

BOKOVERSIKT

Dette er en ganske personlig bok. Babuel A. Lyimo er født på landsbygda i det ”gamle” Tanzania. Det er hans egen livshistorie han forteller. Tanzanias moderne historie, refleksjoner om helsearbeid og glimt fra kunnskapene han har bygd arbeidet sitt på, vever seg sammen til en nokså notatpreget bok. Det har vært nok av utfordringer, håp og skuffelser. Som det sømmer seg en pensjonist, blir skuffelsene dominerende når han ser seg tilbake.

Tanzania er langt borte. Klima, politikk og helseproblemer er ganske forskjellige fra Norge. Derfor er det med forbauselse man ser at Lyimo beskriver noe som det er lett å kjenne igjen: Nesten alle midler går til kurative helsetjenester. Prioriteringene preges av politikernes evige higen etter øyeblikkets popularitet, og legedominansen gjør at man ender opp med et ”sykevesen” snarere enn et ”helsevesen”. Her blir den gamle vismannen nesten

revolusjonær: Bort med legedominansen! Skap en ny profesjon for forebyggende helsearbeid, med en ny utdanning og med nok midler til å gjøre jobben sin. Karriereveien må ikke stange i en lege, men føre helt til topps og inkludere forskning av tverrfaglig natur. Det er ikke umulig at han kjenner Norge godt nok til å vite at hans norske lesere også bør tygge på disse tankene.

Om du leser denne boken, må du ikke vente å finne eksotiske og spennende historier om et fremmed land eller å få innsikt i en helt annen måte å tenke på basert på afrikansk mytologi og filosofi om helse. Heller ikke må du vente å finne misjonærens glødende og utrettelige kamp mot nød og uvitenhet. Nei, Lyimos univers er det samme som for en vanlig norsk helsearbeider. Sykdommene er en del av hverdagen og distraherer ham ikke fra å tenke latriner, kloakk og kjøttkontroll. Bare ett sted henfaller han til å forklare helseproblemene med folks uvitenhet, og en aner vel et forelesningsnotat fra en kolonial doktor i kulissene. Derimot har han ingen vansker med å se folks ønske om lettjente penger som en årsak til at næringsmiddelhygienen forfaller og skjenkestedene yngler.

Det er godt med bøker man også føler at man kan være uenig med. Lyimo skriver ikke bedre enn at leseren beholder sin myndighet til å gjøre egne refleksjoner. Han er en utdannet tjenestemann og myndighetsperson, kirkeleder med en sterk tro på familien som grunnmur i samfunnet. Han er politisk engasjert og ikke uinteressert i egen karriere. Men han forener alt dette i en helhetlig personlighet og lar alle disse sidene spille med i boken. Om du nå skulle tro at Lyimos oppskrift for å hindre HIV-spredning vesentlig er lov og orden og gamle familieidealer, så får du heller lese boken. Lyimo er et levende menneske!

GunnarBjune

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin

Universitetet i Oslo

Publisert: 10. februar 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. februar 2026.